

**Základní škola a Mateřská škola Březová, okres Opava,
příspěvková organizace**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

**(zpracován v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon), ve znění
pozdějších předpisů)**

Školní družina

Datum účinnosti: 1. 9. 2023

Č.j.: není přiděleno

Projednán ve školské radě: listopad 2023

1. Identifikační údaje

1. 1 Název a sídlo školského zařízení

Název školní družiny (ŠD)	Školní družina při ZŠ Březová
Adresa	Březová 78, PSČ: 747 44 Březová
Ředitel – Mgr. Petr Očadlík	
Zpracovatel	vychovatelky ŠD – M. Scholastrová, J. Smolková
Kontakty	telefon: 556 307 040 zs.brezova@skolabrezova.com https://skolabrezova.cz
Zřizovatel	Obec Březová
Adresa	Březová 106, 747 44 Březová telefon: 556 307 017

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2023 na dobu neurčitou

2. Charakteristika školní družiny

2. 1. Délka a časový plán vzdělávání

ŠD je v provozu každý pracovní den mimo dobu hlavních prázdnin. V průběhu vedlejších prázdnin je ŠD v provozu pouze v případě, když je nahlášen dostatečný počet zájemců (8 a více žáků). Zájem je zjišťován jednotlivě vždy před každými prázdninami.

Družina zahajuje činnost tak, aby do ní mohli nastoupit žáci, kteří ukončí výuku. Ukončení provozu se řídí zájmem zákonných zástupců žáků, zpravidla provozní doba končí v 15,45. Je vždy aktuálně určován na daný školní rok. V provozu je také ranní ŠD od 6,15 – 7,15.

2. 2. Formy vzdělávání

Zájmové vzdělávání, neposkytující stupeň vzdělání. Navazuje na denní vzdělávání a je organizováno každý pracovní den v pětidenním vyučovacím týdnu v průběhu školního roku.

2.3 Velikost a vnitřní organizace zařízení

Školní družina je umístěna v přízemí (dvě místnosti) mimo hlavní budovu školy. Školní družina má dvě oddělení. V jednom oddělení může být zapsáno max. 30 žáků. Kapacita školní družiny je aktuálně stanovena na 60 žáků.

3. Materiální, personální, ekonomické a BOZP podmínky ke vzdělávání

3. 1. Materiální podmínky:

DVD

Radiomagnetofon

Školní družina je vybavena potřebnými pomůckami.

Prostorové podmínky:

třída a herna ŠD, WC ŠD, školní hřiště, tělocvična školy, cvičná kuchyňka, PC učebna

3. 2. Psychosociální podmínky

Druhy a charakteristika činnosti ve ŠD

1. Činnosti odpočinkové a relaxační slouží k zabezpečení potřebného klidu mezi vyučováním.
2. Činnosti zájmové tvoří základní náplň volného času žáků. Této činnosti přispíváme k odhalení skrytých dispozic, rozvíjíme talent a schopnosti, ale i negativních jevů mezi žáky.
3. Činnosti výukové: Prostor zde mají všichni žáci procvičování probraného učiva z jazyka českého, matematiky a dalších předmětů.
4. Při školní družině pracují zájmové kroužky.

Dětem naší školy v době pobytu ve ŠD umožňujeme rozvíjet své zájmy ve specificky zaměřených kroužcích, např. jóga, dovedné ruce, práce na PC.

3. 3. Organizace chodu ŠD

ŠD se naplňuje do počtu 60 žáků. S rodiči je nutno projednat pobyt dětí ve ŠD, zájmové kroužky, příležitostné akce. Činnost je organizována tak, aby umožňovala žákům volbu mezi různými druhy činnosti.

Provoz ŠD

1. Doba denního provozu ŠD je stanovena ředitelem školy na aktuální školní rok po dohodě s vedoucí ŠD a s vyučujícími tak, aby bylo možno co nejlépe vyhovět požadavkům žáků.
2. ŠD poskytuje dětem dostatek volného času, který žáci využívají ke spontánní činnosti podle vlastního rozhodnutí. Umožňuje žákům motivační hry, luštit křížovky a rébusy, stolní a společenské hry.
3. Vychovatel věnuje pozornost společenskému chování, utváření pracovních návyků, udržování čistoty a pořádku ve třídě a herně ŠD a v šatně
4. Při stanovení obsahové náplně ŠD je kladena pozornost na činnosti relaxační, tělovýchovné a sportovní.

3. 4. Řízení ŠD

ŠD řídí vedoucí vychovatelka. Ta je členkou širšího vedení organizace. Bližší viz organizační schéma organizace.

3. 5 Personální podmínky

V ŠD pracují 2 vychovatelky. Obě na částečný úvazek. Obě splňují požadavky odborné kvalifikace a mají dlouholetou pedagogickou praxi. Rovněž v souladu s plánem DVPP absolvují vzdělávací kurzy a jsou počítačově gramotné.

3. 6 Spoluúčast rodičů – ekonomické podmínky

Za činnost ŠD se vybírá úplata, jejíž výše je stanovena rozhodnutím ředitele školy a pravidelně zveřejňována. Sociálně slabí žáci mají možnost získat rozhodnutím ředitele školy částečné či úplné osvobození od úplaty za ŠD. Úplata slouží ke zkvalitnění činnosti ŠD.

3. 7. Podmínky BOZP:

Při činnostech souvisejících s náplní činnosti ŠD je dbáno maximální míře na plnění podmínek BOZ.

- Žáci i pedagogové jsou proškolení o BOZ a požární ochraně
- V učebně visí provozní řád
- Žáci mají vhodné pracovní oděvy, sportovní oděvy, sportovní obuv
- Vybavení dostupné lékárničky

4. Cíle vzdělávání

Výchovu ŠD je nutno chápat jako mezistupeň mezi výchovou ve škole a v rodině. Hodnotí se podle zásad pedagogiky volného času.

Věkové a individuální zvláštnosti žáků

Jsou zohledňovány již při zařazování do jednotlivých oddělení. Individuální zvláštnosti žáků vychovatelky identifikují a dle povahy zvláštností k nim přistupují.

4. 2. Charakteristika vzdělávacího programu

Vzdělávací program ŠD je uzpůsoben tak, aby vyhovoval všem účastníkům zájmového vzdělávání. Jeho smyslem je rozvíjet volnočasové aktivity žáků. Rozvíjet zájmové činnosti a zároveň vytvořit prostor k organizovanému odpočinku a rekreaci žáků. Mimo činnosti vzdělávací plníme také funkci sociální (tzn. Dohled nad žáky po určitou dobu po skončení vyučování).

4.3. Formy, prostředky a metody zájmového vzdělávání

Uplatňujeme skupinové i individuální formy práce, a to jak ve vnitřních prostorách ŠD, tak venku.

Odpočinkové činnosti mají odstranit únavu.

Do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě. Tuto funkci mohou plnit také klidové hry, či jiné zájmové činnosti. Důležité je zařazení odpočinkových činností do denního režimu ŠD, jejich organizace a náplň plní psychohygienické poslání.

Rekreační činnost slouží k regeneraci sil.

Převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími prvky. Hry se spontánní činností mohou být rušnější, ale je to možná relaxace žáků po soustředění ve vyučování.

Zájmové činnosti rozvíjející osobnost žáka.

Umožňují žákům seberealizaci, popř. i kompenzaci školních neúspěchů, další rozvoj schopností a dovedností.

5. Obsah vzdělávání

5. 1 Vzdělávací oblasti (vycházíme z RVP – ZV)

V ŠD vzděláváme žáky v těchto oblastech:

Jazyk a jazyková komunikace
Matematika a její aplikace
Informační a komunikační technologie
Člověk a jeho svět
Umění a kultura
Člověk a zdraví

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Vychovatelka vede žáky:

- k poznání a smyslu cíle svých aktivit
- k plánování, organizování a řízení vlastní činnosti
- k osvojování názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- k rozvoji pohybové zdatnosti a vnímání hudby
- připravuje žákům podmínky pro jejich rozvoj v těchto oblastech

Kompetence k řešení problémů

Vychovatelka vede žáky:

- k vnímání nejrozumnějších problémových situací a způsobu řešení problémů

- k vyhledávání informací vhodné k řešení problémů
- ke kritickému myšlení, uvážlivým rozhodnutím, jejich obhajobě
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Vychovatelka

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáka ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Vychovatelka

- vede k dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Vychovatelka

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- vede k dodržování dohodnuté kvality a postupů

Kompetence občanské

Vychovatelka

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede k dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Vychovatelka

- vede k dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečností

Kompetence digitální

Vychovatelka

- seznamuje žáky s novými technologiemi, aplikacemi a prostředím na PC
- vede žáky k bezpečnosti na internetu

5. 2 Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

1. Rozvoj poznávání
 - vybírat si zájmové činnosti dle svých možností rozvíjet své zájmy
 - rozvíjet svou citovou stránku osobnosti a citové vazby
 - zdokonalovat si postřeh pomocí her
2. Sebepoznání a sebepojetí
 - napomáhat zvládání vlastního chování
 - posilovat pozitivní myšlení
 - všimát si dění i problému kolem sebe, nevyhýbat se řešení
 - rozlišovat správná a chybná řešení
 - dokončovat započatou práci
3. Seberegulace a sebeorganizace
 - dodržovat zásady bezpečného chování
 - neohrožovat své zdraví ani zdraví ostatních
 - projevovat citlivost a ohleduplnost
 - rozpoznávat vhodné a nevhodné chování
 - vnímat nespravedlnost, agresivitu a šikany
 - respektovat jiné, být tolerantní k odlišnostem mezi lidmi
4. Psychohygiena
 - vychovávat k odpovědnosti za svou osobu, posilovat tělesnou zdatnost
 - nést odpovědnost za své zdraví, rozpoznat nebezpečí
 - vést ke správným stravovacím návykům
 - dodržovat osobní hygienu, základní hygienické návyky
 - odpovídat za úklid svých věcí v prostorách ŠD a v šatně
 - vyrovnávat se s neúspěchy a nedostatky, hledat způsob nápravy
 - umět řešit různé životní situace a vypořádat se se stresem
5. Kreativita
 - vytváření podmínek a příležitostí pro tvořivost při hraní
 - podněcování zájmu a využívání tvořivosti dětí při výzdobě ŠD
 - nechat děti organizovat různé činnosti, pomoc při kulturních akcích

Sociální rozvoj

1. Poznávání lidí
 - vzájemné poznávání ve třídě
 - prevence sociálně patologických jevů
 - podobnost a odlišnost lidí
 - naučit se zachovat klid a rozvahu
2. Mezilidské vztahy
 - vytváření společensky žádoucích hodnot

- vytváření základů právního vědomí – úcta, porozumění, tolerance
- schopnost a ochota pomoci
- posilování vlastního sebevědomí
- prevence sociálně patologických jevů – drogy, kouření, šikana

3. Komunikace

- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se, požádat o pomoc
- komunikovat bez ostychu s vrstevníky a dospělými
- schopnost naslouchat
- schopnost vyjadřovat své pocity, kultivovaně komunikovat

4. Kooperace a kompetence – akce školní družiny

- soužití dětí různorodých kolektivů
- hraní her ve skupinách a týmech
- podřídit se i prosadit při skupinové činnosti

Morální rozvoj

1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích dovedností, vědomostí a postojů
- pravdomluvnost a důvěryhodnost
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání
- umět přijímat důsledky svého chování

2. Hodnoty, postoje, praktická etika

- učit odpovědnosti a spolehlivosti
- respektovat druhé
- umět se rozhodovat
- dokázat pomoci druhým

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Místo, kde žijeme - vztah ke škole, městu, státu (vycházky, výlety)

Lidé kolem nás - příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi dětmi, pravidla soužití, chování lidí – pravidla slušného chování, zdravení, demokratické vztahy ve škole

Občan, občanská společnost a stát

- základní lidská práva a práva dítěte
- aktivní obhajoba a dodržování lidských práv a svobod
- vést k úctě k zákonům

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

- regionální báje a pověsti
- poznávání života dětí v jiných zemích – časopisy, vyprávění, četba
- tradice, zvyky, odlišnost způsobu života
- návštěva muzea

Objevujeme Evropu a svět

- zážitky z dovolené, vyprávění
- seznamovat se s životem v jiných zemích

Multikulturní výchova

Lidské vztahy

- dodržování pravidel slušného chování
- tolerance, spolupráce
- pochopení vztahů mezi různými kulturami

Environmentální výchova

Ekosystémy

- poznávání a ochrana přírody
- vliv společnosti na životní prostředí
- využívání prostředí okolí školy k relaxaci a sportování

Základní podmínky života

- jak můžeme přispět k ochraně přírody – voda, vzduch
- ochrana přírodních zdrojů
- úspora energie

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- třídění odpadů, likvidace
- ochrana přírody, ohleduplné chování
- Den Země – zapojení do úklidu v okolí školy

Vztah člověka k prostředí

- živá a neživá příroda – praktické poznávání
- proměny přírody v různých ročních obdobích – vycházky, výlety, pozorování
- práce s různými přírodními materiály

Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - vést ke kritickému přístupu ke zpravodajství, reklamám apod.
2. Fungování a vliv medií ve společnosti
 - vliv medií na každodenní život člověka, jeho ovlivňování

Nedílnou součástí tohoto programu školní družiny je plán práce ŠD, který je každoročně aktualizován.

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) a žáků nadaných

6. 1. Personální podmínky

Žákům se SVP se věnují 2 vychovatelky. Jelikož se jedná o žáky individuálně integrované, nemají tyto vychovatelky speciální pedagogické vzdělání. Procházejí však školeními, jak s těmito žáky pracovat.

6. 2. Technické podmínky

Žáci se SVP využívají stejných prostor ŠD jako ostatní žáci. Vzhledem ke skutečnosti, že ve škole nemáme a dle dostupných informací ani neočekáváme imobilní žáky, nemáme zatím speciální technická zařízení pro tyto žáky. Škola ani ŠD dosud není bezbariérová.

6. 3. Materiální podmínky

ŠD je vybavena odpovídajícími materiálními podmínkami pro zájmové vzdělávání žáků se SVP. Žáci mohou využívat stejné učební, sportovní a další pomůcky jako ostatní žáci. Sportovně - rehabilitační pomůcky jsou k dispozici v relaxační místnosti a herně ŠD.

6. 4. Organizační zajištění

Žáci se SVP a žáci nadaní jsou v ŠD identifikováni a vzdělávání v souladu s doporučeními školských poradenských zařízení. Je jim věnována individuální péče s ohledem na osobní vzdělávací potřeby. Respektujeme zvýšenou unavitelnost, pohybový neklid a další vzdělávací obtíže.

6.5. Podmínky pro zájmové vzdělávání nadaných žáků

Nadaným žákům je poskytována materiální či metodická pomoc směřující k podpoře rozvoje jejich talentu. V současnosti není ve škole takovýto žák identifikován

7. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky ukončování zájmového vzdělávání

7.1 Podmínky k přijetí k zájmovému vzdělávání a přihláška k zájmovému vzdělávání

Přijímání a docházka žáků

1. Do ŠD se přijímají přednostně žáci prvního až pátého ročníku ZŠ. Lze přijmout i žáky 2. stupně. Žáci ŠD nemohou navštěvovat školní klub.
2. Rodiče žáka musí jeho docházku schválit podpisem přihlášky, kterou žák obdrží na začátku školního roku. Žáci navštěvující ŠD nepravidelně zápisní lístek mít nemusí.

7.2 Aktivity zájmového vzdělávání

V rámci zájmového vzdělávání se žáci zúčastňují různých výstav a exkurzí do blízkého okolí. Dále se zúčastňují besed s přírodovědnou, zdravotní bezpečnostní tematikou. Rovněž navštěvují různé sportovní akce, některé z nich ŠD sama organizuje. Tradičně spolupracujeme se ŠD ve Větrkovicích a v Hradci nad Moravicí.

7.3. Podmínky předčasného ukončení zájmového vzdělávání

V případě, že některý žák opakovaně hrubě porušuje vnitřní řád ŠD, je zákonný zástupce upozorněn na nevhodné chování žáka a je upozorněn na možnost vyloučení žáka ze ŠD. V případě, že i přes toto varování i nadále dochází ke kázeňským pokleskům, je takový žák ze ŠD vyloučen.

Zákonnému zástupci je navracena poměrná část úplaty za ŠD a daný žák se může znovu ucházet o přijetí do ŠD až v následujícím školním roce.

Vydal: Mgr. Petr Očadlík
ředitel školy